Directie

Gemeente Amsterdam
Gemeenteraad

Raadscommissie

Datum raadscommissie

15 november 2018

Onderwerp

- Brief raad “Sluitingenbeleid bij geweld van buitenaf”;
- Brief burgemeester nav incidenten Johan Huizingalaan;
- Beantwoording nadere schriftelijke vragen van lid Poot inzake een explosie bij winkelcentrum Kameleon in Zuidoost.

Hoofdpunten:

- De incidenten met handgranaten (maar ook beschietingen) zijn zorgwekkend. U heeft hier onlangs in de driehoek weer aandacht voor gevraagd en over gesproken. Politie en OM zijn bezig met opsporingsonderzoek. Hierbij wordt ook gekeken naar eventuele relaties tussen incidenten. Ook partners als de belastingdienst zijn en worden nog meer betrokken (in RIEC verband). Over de achtergrond van de incidenten kunt op dit moment nog geen mededelingen doen. U praat hier op een later moment ook nog in de driehoek over door.
- U heeft verder besloten om - aan de hand van een rapportage van politie - per geval te beoordelen of sluiting noodzakelijk is.
- Hierbij wordt als eerste gekeken naar de impact van het incident op de openbare orde, de veiligheid van omwonenden en omstanders en de kans op herhaling; het openbare orde en veiligheidsbelang weegt daarin zwaar.
- Ten slotte wordt ook gekeken naar de nadelen die een sluiting voor ondernemers oplevert.
- Bij het besluit om tot sluiting over te gaan staat de openbare orde dus altijd voorop, maar is er ook (meer) oog voor de proportionaliteit van de maatregel.

Incidenten van geweld van buitenaf:

- De laatste drie jaar hebben er verschillende incidenten met handgranaten en beschietingen plaatsgevonden gericht op ondernemingen.
- In 2016 zijn er vier zaken gesloten na geweld van buitenaf.
- In 2017 waren dat er twee van de drie.
- In 2018 zijn er totaal 26 incidenten geweest met handgranaten, beschietingen en vuurwerkbommen gericht op een pand van buitenaf (zie bijlage met overzicht)
- Van deze 26 zijn tot nu toe 15 zaken gesloten. *(NB. U moet nog een besluit nemen over drie incidenten)*
- **Conclusie**: in korte tijd zijn er fors meer incidenten met handgranaten en beschietingen geweest. Het gaat hierbij niet alleen om horecazaken, maar ook om winkels en andere bedrijfspanden. Vooral de laatste maanden zijn er veel incidenten geweest.
- Er zijn geen slachtoffers gevallen (behalve een buschauffeur die gehoorschade heeft opgelopen en de liquidatie(pogingen).
- Er zijn geen verdachten aangehouden (behalve de schutter bij In the City);
- De modus operandi lijkt in veel gevallen erg op elkaar: het incident vindt plaats in de nachtelijke uren, als er niemand in de zaak aanwezig is. Het doel lijkt in

veel gevallen dus niet te zijn om slachtoffers te maken.
- Niet duidelijk is welke motieven er achter de incidenten te zitten. De opsporingsonderzoeken hebben hier nog geen duidelijk over gegeven. Naar alle waarschijnlijkheid zijn de motieven divers (afgeven van een waarschuwing, copycat, gekrenkte klant die geweigerd is etc.).
- Niet alleen in Amsterdam vinden dergelijke incidenten plaats. Verschillende steden hebben met dit fenomeen te maken. Hierover heeft de minister ook Tweede Kamervragen beantwoord. Op 14 november is er een AO waar dit onderwerp aan de orde komt.

Input reactie sluitingenbeleid:

- Tot voor kort was de lijn om na het aantreffen van een handgranaat of een beschieting in beginsel tot sluiting voor onbepaalde tijd over te gaan.
- Na een reeks beschietingen van coffeeshops is in 2016 het sluitingenbeleid voor coffeeshops opgeschort, omdat gelet op de specifieke omstandigheden daarbij er aanwijzingen waren dat er misbruik van het beleid werd gemaakt. Dit speelde op dat moment niet bij andere type horecagelegenheden.

- Na een aantal incidenten bij andere zaken – waarop een sluiting volgde – (werd door ondernemers (o.a. KHN) en in de media de vraag over misbruik van beleid aan de orde gesteld. Daarnaast werd aangegeven dat er meer aandacht voor de belangen van ondernemers moest komen.
- Van Aartsen heeft aangeven geen relatie te zien tussen de incidenten en het beleid, maar heeft wel besloten om na vier weken weer te heropenen in het geval er geen sprake is van verwijtbaarheid.
- Bij de reeks incidenten met handgranaten en beschietingen bij andere zaken (dan coffeeshops) kan op dit moment niet de conclusie worden getrokken dat er misbruik van het beleid wordt werd gemaakt. Het gaat hierbij om heel verschillende types zaken (van bedrijfspanden tot horeca, maar ook om woningen waar geweld op wordt gebruikt). Ook lijken de motieven die daaraan ten grondslag liggen heel verschillend te zijn.
- U heeft besloten is om niet meer automatisch na een incident, waarbij er geweld van buitenaf wordt gebruikt, een pand te sluiten.
- Bij het besluit om tot sluiting over te gaan staat de openbare orde dus altijd voorop, maar is er ook (meer) oog voor de proportionaliteit van de maatregel.
- Mocht (in bepaalde gevallen) echter wel sprake zijn van misbruik van het beleid, dan wordt door de nieuwe lijn de prikkel om een handgranaat neer te leggen of een pand te beschieten weggenomen, doordat niet op voorhand duidelijk is dat het pand gesloten zal worden. Echter ook sinds de nieuwe lijn, worden we nog steeds geconfronteerd met (handgranaat)incidenten.

Input reactie nav brief Johan Huizingalaan:

- Op 7 september was nogmaals een pand beschoten in de Johan Huizingalaan, niet ver van de eerdere aanslagen. Daarna is het rustig gebleven.
- Er is de afgelopen maanden extra Toezicht en handhaving ingezet.
- Een bedrijf dat doelwit was van de aanslag op 14 augustus (schoonmaakbedrijf HBS) komt niet meer terug. Er wordt met de eigenaar, corporatie Eigen Haard gesproken over een goede nieuwe invulling (het door

BM gesloten pand mag nu voor verbouwingswerkzaamheden worden betreden).
- Het cameratoezicht lijkt te hebben bijgedragen aan de objectieve veiligheid (weinig incidenten geregistreerd), maar zeker aan de subjectieve gevoelens bij de bevolking.
- In het deel van de JHL en omringende gebied (Sierplein) wordt door stadsdeel en politie ingezet op veiligheidstrainingen ondernemers en er is een gebiedsgerichte aanpak ondermijning in de maak gericht op bevorderen van bonafide vastgoedbezit en ondernemingen in het gebied.

Input schriftelijke vragen nav explosie winkelcentrum Kameleon:

- Het winkelcentrum is sinds juli 2018 redelijk rustig. Er hebben zich geen grote incidenten meer voorgedaan
- Er blijft sprake van overlast in de vorm van verschillende hanggroepen (jongeren en volwassenen).
- Er wordt regelmatig overleg gevoerd met de ondernemers van het winkelcentrum.
- De slijterij waar een handgranaat tot ontploffing is gebracht is 2,5 maand dicht geweest. Inmiddels is de zaak weer heropend en er hebben daarna geen incidenten meer plaatsgevonden.

Mogelijke vraag D66

- *Ik mis bij die uitganspunten nog te bereidheid om mee te werken met het politieonderzoek en bepaalde maatregelen te treffen. Mag ik dit onder 1 van de andere uitganspunten scharen of is er bewust voor gekozen dit niet in de opsomming van uitgangspunten mee te nemen?*

Input reactie:

- Van ondernemers die te maken krijgen met een handgranaat of beschieting wordt verwacht dat zij meewerken aan het onderzoek van de politie.
- Bij de beoordeling of er wel of niet gesloten wordt, wordt gekeken naar alle feiten en omstandigheden en dit wordt dan ook meegenomen.
- Per geval wordt ook gekeken welke maatregelen in het kader van de openbare noodzakelijk zijn. Eventueel zouden dit maatregelen kunnen zijn die de ondernemer kan nemen. Het kan ook om maatregelen gaan die vanuit de gemeente genomen kunnen worden, bijv cameratoezicht.
- Van de ondernemers wordt in ieder geval in het kader van een heropening verwacht dat (indien mogelijk) er maatregelen worden genomen om een incident in de toekomst te voorkomen.

Eerstvolgende bespreekmoment met commissie/ raad

Svp data vermelden

Behandelend ambtenaar

Naam: [redacted] 06[redacted]

toestelnummer:

[redacted]

Bijlage: overzicht incidenten

2018

Handgranaten

- 19 januari en 22 maart: Horecazaak Suzy Wong Korte leidsedwarstraat, (gesloten) (2x)
- 1 februari: Waterpijpwinkel Jan Evertsenstraat (gesloten)
- 6 juni 2018: Slijterij Sneldrank, Karspeldreef 125 (gesloten)
- 14 augustus 2018: Lunchroom Tropicana Jan Evertsenstraat) (gesloten)
- 14 augustus 2018: HBS schoonmaakbedrijf, Johan Huizingalaan 132 (gesloten)
- 15 augustus 2018: restaurant Marovaan, Johan Huizingalaan 116 (niet gesloten)
- 15 augustus 2018: Frietzaak Vleminckx, Voetboogsteeg 33 (Niet gesloten)
- 22 september 2018: Fysiomed Ijsbaanpad, (niet gesloten)
- 23 oktober 2018: Garagebedrijf Ferry Cleaning Lemelerbergweg (nog niet gesloten, ligt bij u ter besluitvorming)
- 24 oktober 2018: Hotel Park View Korte van Eeghenstraat, (nog niet gesloten, ligt bij u ter besluitvorming)
- 25 oktober 2018: Surinaams restaurant Bijlmerplein (gesloten)

Totaal: 12 incidenten waarvan 8 gesloten.

Beschietingen

- 11 maart 2018: COD vastgoedkantoor, Michelangelostraat 67 (gesloten)
- 2 april 2018: koffiehuis/ ontmoetingscentrum (zonder exploitatievergunning) Ruys de Beerenbrouckstraat 156 (gesloten)
- 2 april 2018: café Jong Zuid, Ruysdaelkade 149 (gesloten)
- 27 juni 2018: Slagerij Medina, Van Woustraat 186 (gesloten)
- 12 juli 2018: Koffiehuis Today, Dusartstraat 1 (gesloten)
- 30 juli 2018: restaurant Ferilli's, Beethovenstraat 14-16 (niet gesloten)
- 12 augustus 2018: Interieurwinkel, Johan Huizingalaan (niet gesloten)
- 3 september 2018: Snackbar Sinbad. Eerste Oosterparkstraat 13 (niet gesloten)

- 7 september 2018: restaurant Porto Marina, Johan Huizingalaan 192 (niet gesloten)
- 7 oktober 2018: Febo Tijnmuiden 53 (niet gesloten)
- 1 november 2018:Kledingwinkel Organza Bijlmerplein(handgranaat en geschoten) (gesloten)

Totaal: 11 incidenten waarvan 6 gesloten

Vuurwerkbommen

- 29 september 2018: coffeeshop Los Angeles, (gesloten)
- 12 oktober 2018: Hotel buiten Sloterplas, (niet gesloten)
- 12 november 2018: Koffiehuis de Arabier (nog geen besluit)

Totaal: 3 waarvan 1 tot nu toe gesloten.
2016: zaken gesloten nav incident buitenaf

- Club ABE (beschieting)
- Club One 45 (beschieting),
- Fayrouz(hoofd voor de deur),
- Greenhouse Kitchen (waarschijnlijk voor naastgelegen coffeeshop bedoeld).

Totaal: 4

2017:

- Mossel en Gin (beschieting op het pand, niet gesloten, vrijwillig 2 weken dicht),
- In the City (handgranaat)
- Club ABE (handgranaat).

Totaal: 3 waarvan 2 gesloten

NB: de beschietingen coffeeshops, woningen en redacties (Panorama en de Telegraaf) zijn in bovenstaand overzicht niet meegenomen: